



Elevi de etnie rromă, elevi „Călători”



www.idecide-project.eu



Tipuri de recomandări la nivel de clasă (accent pe metodele instructionale)

1. **Elaborați și implementați o politică antirasistă și anti-bullying**, care vizează incidente rasiste sau de bullying îndreptate către elevi, datorate unor aspecte legate de identitate, cum ar fi statutul socioeconomic sau social, etnia, accentul, limba, înfățișarea, statutul legal în țara de destinație, orientarea sexuală, identitatea de gen sau religia acestora.
2. **Sprijiniți elevii rromi pentru a se integra în clasa dumneavoastră, prin atenția acordată culturii și limbii lor**, fără a vă focaliza pe diferențe și fără a le accentua. Încercați să aflați cât mai mult despre ceea ce reprezintă punctele tari, interesele și capacitățile lingvistice individuale ale elevului; rețineți în permanență că persoanele care aparțin anumitor grupuri prezintă diferențe sub toate aceste aspecte ale identității lor (www.natt.org.uk). Oferiți elevilor noi orice informație care poate fi utilă pentru integrarea lor, pentru a se simți cât mai confortabil posibil în mediul nou din clasă.
3. **Construiți o relație funcțională cu familiile elevilor de etnie rromă** în clasa dumneavoastră, vorbind deschis cu părinții despre așteptările la nivelul clasei, într-o modalitate care demonstrează preocupările comune pentru binele și progresul fiecărui elev. Un DVD de prezentare și/sau un pachet de bun-venit într-o limbă adecvată va ajuta la explicarea situației membrilor familiilor care nu înțeleg limba țării dumneavoastră și pot avea probleme de alfabetizare.
[Referință: www.natt.org.uk]
4. **Găsiți un „amic” în clasa dumneavoastră pentru noul-venit și**, dacă este posibil, un vorbitor de aceeași limbă pentru a-l ajuta cu îndatoririle zilnice și comunicarea în cadrul clasei.
[Referință: www.natt.org.uk]
5. **Maximizați contactul interrasial benefic** prin integrarea elevilor rromi în diverse grupuri și activități și sarcini zilnice, în cadrul și în afara clasei.
[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]
6. **Așezați elevii rromi din clasă cât mai aproape de dumneavoastră** și furnizați-le materiale de bază ca motivare pentru a participa la lecție.
7. **Pregătiți câteva prezentări PowerPoint sau alte tipuri de prezentări vizuale**, despre reglementări din școală sau norme sociale, care vor furniza sprijin suplimentar elevilor rromi când aceștia trebuie să facă față unor situații sociale dificile.
[Referință: www.natt.org.uk]
8. **Organizați regulat intervenții focalizate pe grupuri mici** (în mod ideal, 30 de minute în fiecare zi) pentru a exersa însușirea limbii. Această activitate poate îmbunătăți abilitățile de comunicare ale elevilor rromi și poate întări încrederea în propria persoană prin sentimentul de purtare de grijă și apreciere din partea profesorului.
[Referință: www.natt.org.uk]

9. **Diferențiați lecția pentru a vă adapta ritmului elevilor rromi în conformitate cu abilitățile lor de limbă.** De exemplu, ați putea asigura condiții corespunzătoare pentru efectuarea temelor în timpul orelor de școală (de exemplu, în timpul orelor de religie), care pot fi de foarte mare ajutor, dacă nu este posibil ca elevul să-și termine activitatea acasă, dat fiind spațiul restrâns sau accesul redus la TIC.



Tipuri de recomandări la nivel de școală (accent pe metodele instructionale)

Comunitate

1. **Organizați o întâlnire de prezentare la începutul anului școlar pentru toți părinții**, pentru a scoate în evidență așteptările școlii. Este posibil ca mulți copii și familii de rromi să nu fie familiarizați cu cerințele din programa școlară națională sau cu materiile predate și să nu știe clar ce se așteaptă de la ei. Stabilirea, încă de la început, a cerințelor școlii și a reglementărilor (uniformă școlară, prezența la ore, temele) pune bazele unei relații bune între școală și familie, incluzând noii veniți și familiile de rromi.
[Referință: www.natt.org.uk]
2. **Angajați mediatori rromi în școli** care să acționeze ca sprijin pentru elevi și ca persoane de legătură între comunitatea rromă, administrația școlii și profesori.
[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]
3. **Aranjați întâlniri regulate la școală cu specialiști din Serviciul de psihologie educațională și Serviciul de Asistență Socială** (www.moec.gov.cy) care vor acorda atenție și ajutor special, nu numai elevilor rromi, ci și profesorilor lor, în aceeași măsură. Acest fapt va ajuta la clădirea unor punți care să acopere diferențele dintre comunitatea locală și noua populație rromă care se alătură comunității sau școlii.
4. **Aranjați vizite la domiciliu pentru familiile de rromi cu scopul de a clădi relații de încredere.** Contactați părinții direct sau cu ajutorul autorităților locale/serviciului social relevant. Construiți aceste relații demonstrând implicarea în colaborare și lucrul în echipă cu colegii și părinții.
[Referință: www.natt.org.uk]

Adaptări curriculare

1. **Folosiți profesori bilingvi care vor acționa ca mediatori/interpreți** cu rolul de a facilita și sprijini comunicarea între profesori, elevi și părinți (Symeou *et al*, 2009). Acești profesori pot fi pregătiți să acționeze ca asistenți de predare rromi în clasă (AsPR). Abordarea pedagogică în aceste clase ar trebui modificată pentru a fi „centrată pe elev” și multilingvă.
[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]
2. **Organizați activități extracurriculare sau de suport suplimentar pentru a fi oferite elevilor rromi după-amiaza.** Programele de teatru sau dans pot îmbunătăți comportamentul elevilor și disciplina de sine.

[Referință: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/rroma/eu-framework/index_en.htm]

3. **Organizați școli de vară pentru profesorii rromi care vor include pregătire în limba, istoria și cultura romani.** Aceste școli de vară ridică nivelul de competență al profesorilor și modifică abordarea pedagogică pentru a fi sensibili și adaptați cultural la nevoile specifice elevilor rromi.

[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]

4. **Alocați fonduri pentru cumpărarea de cărți și materiale pentru ajuta predarea limbii,** în conformitate cu țara și contextul, pentru a sprijini integrarea copiilor rromi. (www.moec.gov.cy).

Disciplină

1. **Elaborați și implementați o politică antirasistă/ anti-bullying,** care vizează incidente rasiste sau de bullying îndreptate către elevi, datorate unor aspecte legate de identitate, cum ar fi statutul socioeconomic sau social, etnia, accentul, limba, înfățișarea, statutul legal în țara de destinație, orientarea sexuală, identitatea de gen sau religia acestora.
2. **Organizați activități extracurriculare sau de suport suplimentar pentru a fi oferite elevilor rromi după-amiaza.** Programele de teatru sau dans pot îmbunătăți comportamentul elevilor și disciplina de sine.

[Referință: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/rroma/eu-framework/index_en.htm]

Vizite educaționale / Excursii în aer liber/ Tabere / Schimburi academice / Excursii în străinătate

1. **Sărbătoriți Ziua Internațională a Rromilor, organizând activități adecvate de destindere, adecvate vârstei în timpul orelor de școală,** pentru toți ca toți elevii din școală să poată participa. Aranjați vizite culturale în care elevii rromi să poată acționa ca ghizi pentru restul copiilor, sau găzduiți vorbitori și interpreți care pot prezenta cultura romani întregii comunități școlare. Totuși, evitați să puneți sub lupă elevii sau familiile lor, dacă ei nu doresc să fie implicați, deoarece, astfel de evenimente pot adesea să exacerbeze stereotipuri și prejudecăți.

[Referință: (http://ec.europa.eu/justice/discrimination/rroma/eu-framework/index_en.htm)]

Alimente: Cantină / Vizite / Tabere / Excursii

Organizați târguri la școală, festivaluri de muzică și sărbători culinare pentru a reuni comunitatea din cadrul școlii. Asigurați-vă că la asemenea manifestări sunt implicați toți elevii și familiile lor, evitând focalizarea pe o singură cultură gastronomică sau grup cultural, deoarece asemenea abordări pot duce la stereotipizarea esenței unui grup specific sau indivizi din cadrul școlii, în special rromi. Promovați valorile multiculturale și integratoare în programarea evenimentelor culturale ale școlii.

Teme

1. **Organizați o întâlnire de prezentare la începutul anului școlar pentru toți părinții**, pentru a scoate în evidență așteptările școlii. Este posibil ca mulți copii și familii de rromi să nu fie familiarizați cu cerințele din programa școlară națională sau cu materiile predate și să nu știe clar ce se așteaptă de la ei. Stabilirea, încă de la început, a cerințelor școlii și a reglementărilor (uniformă școlară, prezența la ore, temele) pune bazele unei relații bune între școală și familie, incluzând nou-veniții și familiile de rromi.

[Referințe: www.natt.org.uk]

2. **Organizați programe after-school** care îi vor ajuta pe elevii rromi la teme și în privința altor aspecte.

[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]

Părinți / Asociații de părinți

1. **Organizați o întâlnire de prezentare la începutul anului școlar pentru toți părinții**, pentru a scoate în evidență așteptările școlii. Este posibil ca mulți copii și familii de rromi să nu fie familiarizați cu cerințele din programa școlară națională sau cu materiile predate și să nu știe clar ce se așteaptă de la ei. Stabilirea, încă de la început, a cerințelor școlii și a reglementărilor (uniformă școlară, prezența la ore, temele) pune bazele unei relații bune între școală și familie, incluzând noii veniți și familiile de rromi.

[Referință: www.natt.org.uk]

2. **Aranjați vizite la domiciliu pentru familiile de rromi cu scopul de a clădi relații de încredere.** Contactați părinții direct sau cu ajutorul autorităților locale/serviciului social relevant. Construiți aceste relații demonstrând implicarea în colaborare și lucrul în echipă cu colegii și părinții.

[Referință: www.natt.org.uk]

Siguranță

Elaborați și implementați o politică antirasistă/ anti-bullying, care vizează incidente rasiste sau de bullying îndreptate către elevi, datorate unor aspecte legate de identitate, cum ar fi statutul socioeconomic sau social, etnia, accentul, limba, înfățișarea, statutul legal în țara de destinație, orientarea sexuală, identitatea de gen sau religia acestora.

Programare evenimente

Sărbătoriți Ziua Internațională a Rromilor, organizând activități adecvate de destindere, adecvate vârstei în timpul orelor de școală, pentru toți ca toți elevii din școală să poată participa. Aranjați vizite culturale în care elevii rromi să poată acționa ca ghizi pentru restul copiilor sau găzduiți vorbitori și interpreți care pot prezenta cultura romani întregii comunități școlare. Totuși, evitați să puneți sub lupă elevii sau familiile lor, dacă ei nu doresc să fie implicați, deoarece, astfel de evenimente pot adesea să exacerbeze stereotipuri și prejudecăți.

[Referințe: (http://ec.europa.eu/justice/discrimination/rroma/eu-framework/index_en.htm)]

Festivități / Evenimente/ Activități școlare

Organizați târguri la școală, festivaluri de muzică și sărbători culinare pentru a reuni comunitatea din cadrul școlii. Asigurați-vă că la asemenea manifestări sunt implicați toți elevii și familiile lor, evitând focalizarea pe o singură cultură gastronomică sau grup cultural, deoarece asemenea abordări pot duce la stereotipizarea esenței unui grup specific sau indivizi din cadrul școlii, în special rromi. Promovați valorile multiculturale și integratoare în programarea evenimentelor culturale ale școlii.

Proiecte ale școlii

1. **Organizați activități extracurriculare sau de suport suplimentar pentru a fi oferite elevilor rromi după-amiaza.** Programele de teatru sau dans pot îmbunătăți comportamentul elevilor și disciplina de sine.

[Referințe: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/rroma/eu-framework/index_en.htm]

2. **Organizați programe after-school** care îi vor ajuta pe elevii rromi la teme și în privința altor aspecte.

[Referințe: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]

Achiziții ale școlii

Alocați fonduri pentru cumpărarea de cărți și materiale pentru a ajuta predarea limbii, în conformitate cu țara și contextul, pentru a sprijini includerea copiilor rromi. (www.moec.gov.cy).

Uniformă școlară

Organizați o întâlnire de prezentare la începutul anului școlar pentru toți părinții, pentru a scoate în evidență așteptările școlii. Este posibil ca mulți copii și familii de rromi să nu fie familiarizați cu cerințele din programa școlară națională sau cu materiile predate și să nu știe clar ce se așteaptă de la ei. Stabilirea, încă de la început, a cerințelor școlii și a reglementărilor (uniformă școlară, prezența la ore, temele) pune bazele unei relații bune între școală și familie, incluzând noii veniți și familiile de rromi.

[Referință: www.natt.org.uk]

Suport elevi

1. **Folosiți profesori bilingvi care vor acționa ca mediatori/interpreți cu rolul de a facilita și sprijini comunicarea între profesori, elevi și părinți** (Symeou *et al*, 2009). Acești profesori pot să fie pregătiți să acționeze ca asistenți de predare pentru rromi în clasă. (AsPR). Abordarea pedagogică în aceste clase ar trebui modificată pentru a fi „centrată pe elev” și multilingvă.

[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]

2. **Angajați mediatori rromi în școli** care să acționeze ca sprijin pentru elevi și ca persoane de legătură între comunitatea romă, administrația școlii și profesori.

[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]

3. **Aranjați întâlniri regulate la școală cu specialiști din Serviciul de Psihologie Educațională și Serviciul de Asistență Socială** (www.moec.gov.cy) care vor acorda atenție și ajutor special, nu numai elevilor rromi, ci și profesorilor lor, în aceeași măsură. Acest fapt va ajuta la clădirea unor punți care să acopere diferențele dintre comunitatea locală și noua populație rromă care se alătură comunității sau școlii.
4. **Organizați programe after-school** care îi vor ajuta pe elevii rromi la teme și în ceea ce privește alte aspecte.

[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

1. **Organizați programe de pregătire a profesorilor în cadrul școlilor** pentru a-i abilita pe profesori să folosească metodologiile care se adresează claselor cu elevi din grupuri lingvistice diverse. (www.moec.gov.cy).
2. **Organizați programe de pregătire pentru profesorii care activează în sistem** pentru a spori sensibilitatea culturală și a crește abilitățile pedagogice, ca și abordările centrate pe nevoile elevilor rromi, astfel încât să se elimine prejudecățile profesionale și personale care ar putea să existe.

[Referință: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf]

Întocmire orar

Organizați o întâlnire de prezentare la începutul anului școlar pentru toți părinții, pentru a scoate în evidență așteptările școlii. Este posibil ca mulți copii și familii de rromi să nu fie familiarizați cu cerințele din programa școlară națională sau cu materiile predate și să nu știe clar ce se așteaptă de la ei. Stabilirea, încă de la început, a cerințelor școlii și a reglementărilor (uniformă școlară, prezența la ore, temele) pune bazele unei relații bune între școală și familie, incluzând noii veniți și familiile de rromi.

[Referință: www.natt.org.uk]

Literatură de specialitate

Termenul „rrom” este utilizat frecvent pentru a desemna populația de origine romă; acest termen a fost adoptat de multe organizații, inclusiv în cadrul UE și al Marii Britanii. Se crede că toate populațiile romani își au originea în nordul Indiei și au început să migreze între anii 500 și 1000 AD.

[Referință: www.natt.org.uk]

Consiliul Europei folosește cuvântul „rrom” ca un termen-umbrelă. Acesta se referă la populații de origine romă, sinti și kale și grupurile aferente din Europa, inclusiv nomazii și grupurile estice (dom și lom) și acoperă o mare diversitate de grupuri din această arie, inclusiv persoane care se autoidentifică drept „țigani” (FRA, 2016, p. 7).

Mulți rromi trăiesc în condiții precare, covârșitoare, la marginea societății și se confruntă cu un nivel ridicat de rasism, discriminare și excludere socială, chiar și în viața de zi cu zi. O astfel de discriminare este incompatibilă cu valorile care constituie fundamentul Uniunii Europene (FRA, 2012).

Site-uri web și rapoarte UE

National Association of Teachers of Travellers and Other Professionals: www.natt.org.uk

Ministry of Education and Culture of Cyprus: www.moec.gov.cy

[The EU Framework for National Roma Integration Strategies:](http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/eu-framework/index_en.htm)

http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/eu-framework/index_en.htm

Referințe

Administrative Commissioner (2003). *Research of Administrative Commissioner with No AYT/E 3/2003 concerning the circumstances under which Gypsy people who were settled in Makounta live*. Nicosia.

iDecide project (2016). State of the art for inclusive decision making.

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2016). *Second European Union Minorities and Discrimination Survey. Roma – Selected Findings*, EU-MIDIS II, Luxembourg.

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2012). *The situation of Roma in 11 EU Member States - Survey results at a glance*, Luxembourg.

Symeou, L. Karagiorgi, Y., Roussounidou, E. & Kaloyirou, C. (2009) *Roma and their education in Cyprus: reflections on INSETRoma teacher training for Roma inclusion*, Intercultural Education, 20:6, 511-521.

Towards Roma Inclusion: A Review of Roma Education Initiatives in Central and South-Eastern Europe, United Nations Children's Fund (UNICEF), 2010: https://www.unicef.org/ceecis/RROMA_PAPER_FINAL_LAST.pdf